УСТРОЙСТВО НА ПЕРСОНАЛЕН КОМПЮТЪР (2)

- Устройство на персонален компютър
- Предназначение и характеристики на основните модули и периферни устройства
- о Видове програмно осигуряване

compute - електронна изчислителна машина

Точното наименование на компютъра на български език е електронна изчислителна машина. От това наименование вие вече разбирате, че става въпрос за машина, която найобщо казано смята и изчислява.

На английски <u>compute</u> означава именно това.

compute - електронна изчислителна машина

Поне за сега компютрите са така устроени, че за да извършват всички чудесни неща, за който става въпрос, правят много бързо и много точно цял куп изчисления. Наистина някой трябва да им каже, какво точно да правят.

Макар и "умна", компютъра е само машина. Тя изпълнява команди, подредени в определена последователност - това са компютърните програми. А програмите се създават от специалисти и са различни в зависимост от предназначението на компютъра.

<u>computer</u> – електронна изчислителна машина (ЕИМ) (ЦЕИМ)

- Най-общо електронните изчислителни машини могат да се разделят според функциите, които изпълняват на два класа:
- о специализирани;
- о универсални.

- о Специализирани компютри:
- електронни калкулатори;
- шах компютри;
- часовници;
- за рекламни пана;
- за управление на технологични процеси: перални машини, готварски печки, преси, стругове, фрези и др.
- о Универсални компютри:

Универсални компютри

- Деленето на универсалните компютри е до голяма степен условно и беше свързано до някъде с геометричните им размери.
- Основно е разделянето според изчислителната мощност, но твърди граници за нея не могат да се поставят.

Изчислителната техника се развива толкова бързо, че днешните микрокомпютри надвишават възможностите на големите електронно изчислителни машини от 1970-1985. Изчислителната мощност се променя не в проценти, а в пъти на всеки две – три години.

Универсални компютри

Опитайте само да си представите с каква скорост пресмята един персонален компютър, който може да извършва от една до няколко милиарда математически операции в секунда.

 Именно броят на операциите за секунда (или за единица време – милисекунда или микросекунда) е мярката за изчислителната мощност на компютъра, т.е. за производителността на всеки компютър.

ЩО Е КОНФИГУРАЦИЯ

Хардуер – апаратура (hardware)
 Основните модули или елементи, от които се изгражда дадена компютърна система или това е хардуера - в превод от

английски означава апаратура

 Софтуер – (software)
 Целия комплект от програми предназначени да накарат компютъра да работи представлява програмното осигуряване

Основни модули: монитор, кутия и клавиатура. КАКВО ИМА В КУТИЯТА?

Съставни части на компютъра

Съставни части на компютъра

Процесор

Той е съставен от:

- Управляващо устройство което контролира всички компоненти на процесора и управлява изчислителния процес.
- Аритметико логическо устройство, в което се извършва обработката на данните
- Набор от регистри, в които временно се съхраняват данните.

Съставни части на компютъра

Оперативна памет – Вътрешна памет

- Постоянната памет
- > ROM
- > PROM
- > EPROM
- > EEPROM
- FLASH ROM
- RAM памет памет с произволен достъп

ПРЕДСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА В КОМПЮТЪРА

- 1 b (бит, bit)
- 1 B = 8 b (байт, Byte)
- 1 K = 1024 = 2¹⁰ бита или байта
  (1 KB = 1024 B, 1 Kb = 1024 Kb);
- $\circ$ 1 M = 1024 K = 2^{10} K = 2^{20} В или b;
- $\circ$ 1 GB = 1024 MB = 2^{30} B (или b).

Входни и изходни интерфейси

- Човек оператор
- Управляваната система (машина, уред, инсталация)
- Периферните и комуникационни устройства

ОБЩИ ТЕРМИНИ

- Панел за управление
- о Контролер
- о Компютърна периферия

ПО-ВАЖНИТЕ МОДУЛИ НА ПК

(основни модули)

- о Монитор
- о Клавиатура
- о Кутия
- Основна платка (МВ)
- Процесор + охлаждане (CPU)
- Оперативна памет RAM
- Твърд диск (HDD)
- Флопи диск (FDD)
- Видеоконтролер (VGA, SVGA)

ДРУГИ ПЕРИФЕРНИ УСТРОЙСТВА

- о мишка;
- CD-ROM (CD-R; CD-RW);
- DVD (DVD±R; DVD±RW);
- LAN карта;
- о принтери;
- о модем;
- о скенер;
- о плотер и др.

ОПЕРАЦИОННА СИСТЕМА - СРЕДСТВО ДА ПОДЧИНИТЕ КОМПЮТЪРА

- определя правилата за връзка между потребителя и апаратурата;
- о разпределя апаратните ресурси между задачите;
- о осигурява ефективно изпълнение на входно-изходните операции;
- о осигурява възстановяване на информацията и изчислителния процес след настъпване на аварийна ситуация.

ОПЕРАЦИОННА СИСТЕМА - СРЕДСТВО ДА ПОДЧИНИТЕ КОМПЮТЪРА

- Операционната система обикновено управлява следните ресурси на компютърната система:
- процесор;
- оперативна памет;
- външна памет;
- устройствата за вход-изход;
- потоците от данни.

Предназначение и характеристики на основните модули на ПК

- монитор дисплей
- о клавиатура
- о кутия
- о основна платка
- процесор + охлаждане
- оперативна памет RAM
- о твърд диск (HDD)
- флопи диск (FDD)
- о видеоконтролер (VGA, SVGA)

Дисплей или Монитор

- Технически характеристики :
- големина, диагонала на дисплея 14", 15", 17",19", 21" и др.
- големина на изобразяваната точка (pixel) 0.33, 0.28, 0.26, 0.25, 0.21 mm.
- о брой цветове монохромни, по степените на сивото (256 степени) и цветни;
- о стандарта на графичните режими MDA, CGA, EGA, VGA, SVGA и др.

Видеоконтролер

- Обема на видео RAM;
- стандарта на графичните режими MDA,
  CGA, EGA, VGA, SVGA;
- Честотата на кадрите;
- Честотата на хоризонталната развивка;
- Видеоизходи и др.

Клавиатура

- о Брой клавиши;
- о Ергономичност;
- Допълнителни клавиши;
- Безжична и др.

Твърд (хард) диск

- HDD
- Капацитет на диска от 5 МВ до 800 GВ;
- Диаметър на диска (инч)– 5,25"; 3,5"; 2,5";
  2" и 1,8";
- Брой на дисковете (плочите) в пакета 1 до 6;
- Скорост на въртене на пакета (rpm или min⁻¹) 3'600 rpm; 5'400 rpm; 7'200 rpm; 10'000 rpm; 13'000 rpm;
- Кеш на контролера на диска и др.
- Интерфейс АТА или S АТА

Флопи диск

- FDD
- о Гъвкав магнитен диск
- Капацитет на диска: 220КВ; 260 КВ;
  360 КВ; 720 КВ; 1.2 МВ и 1.44 МВ;
- Диаметър на диска: 8"; 5,25" и 3,5";
- Скорост на въртене на носителя:
  300 rpm;
- Метод за запис/четене: контактен.

Операционна система

Операционни системи

- MS DOS
- MS Windows

Операционна система

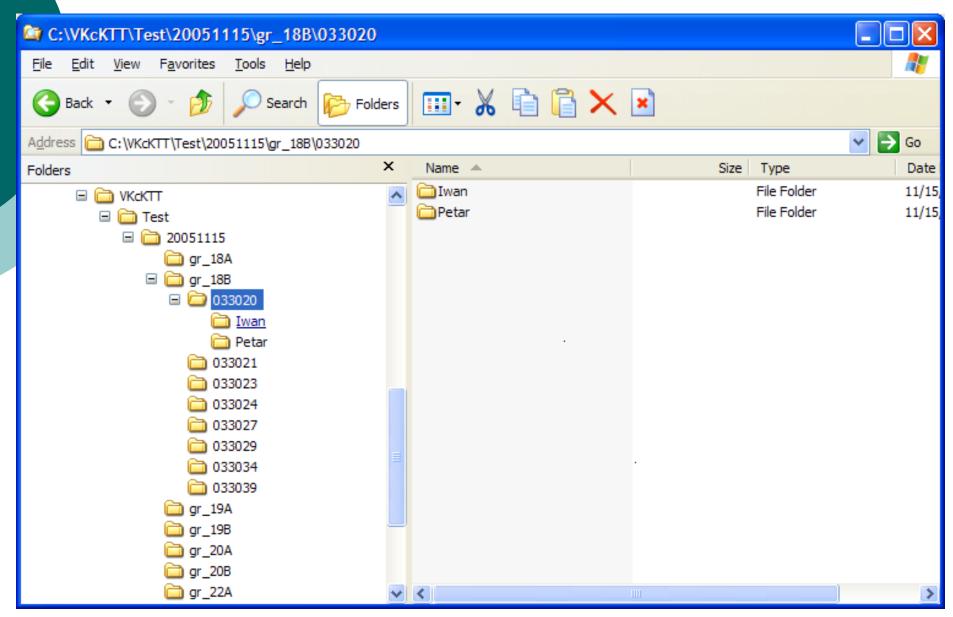
MS DOS

Операционната система MS-DOS (дискова операционна система) е създадена да управлява ресурсите (апаратни и програмни) на персоналните компютри PC IBM и съвместимите с тях.

Тя е <u>еднозадачна</u> и <u>еднопотребителска</u> ОС. Което означава, че потребителя може да изпълнява само една задача в един определен момент от време. Едва след завършване работата по задачата, може да се стартира друга задача.

о Дървовидна структура на разполагане на информацията върху носителя.

Дървовидна структура

- Команди на MS DOS: вътрешни и външни команди.
- Вътрешни команди на MS DOS.
- о Външни команди на MS DOS.
- Именуване на файловете. 8 символа за име и 3 символа за име на разширението.
- Разширението задължително започва с символа точка "."
- За имена на командите се използуват същите ограничения

Сигнал за готовност на MS DOS C>_ или C:\GR25A\>_

- Информацията се съхранява върху дисковите носите във файлове
- о Файловете се групират в директории
- Информацията се разполага в дървовидна структура върху носителя

Вътрешните команди се зареждат с ОС

Те са резидентни в оперативната памет и мога да се използуват без ново зареждане

Заредени са със зареждането на файла command.com

Командата се записва (Синтаксис на командата в MS DOS)

<Команда> [операнд1][,][операнд2][,][оп3] и т.н.

Вътрешни команди на MS DOS

- dir разпечатва съдържанието на текущата или указаната директория
- o cd (chdir) за смяна на текущата директория
- md (mkdir) създаване на нова директория
- o rd (rmdir) за изтриване на директория
- tree показва дървото
- time показва текущото време на ПК и дава възможност за промяната му
- date показва текущата дата на ПК и дава възможност за промяната и

Външни команди на MS DOS

- fdisk подготвя диска за работа
- format форматира създаден логически дял
- хсору копира файлове (избрани файлове или цялата директория с поддиректории)
- attrib показва и дава възможност за промяна на атрибутите на файловете (например само за четене или архивен)
- o diskcopy копира на дискети
- o diskcomp сравнява дискети (копирани)

Въпроси?